

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2006. február 24.

ROMÁN NYELV

**EMELT SZINTŰ
ÉRETTSÉGI VIZSGA**

**JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI
ÚTMUTATÓ**

OKTATÁSI MINISZTERIUM

ÁLTALÁNOS ÚTMUTATÓ

1. Jó megoldásként csak a Javítási-értékelési útmutatóban megadott megoldások fogadhatók el.
2. Minden jó megoldás egy pontot ér, a rossz megoldás 0 pont.
3. Félpont és többletpont nem adható.
4. A feladatok értékelésére a szürke mező szolgál. Ebben jelölje a helytelen megoldást mindig nullával, a helyest pedig egyessel.

Példa:

11.	0	helytelen
12.	1	helyes

5. A pontszámok összesítése a külön lapon található összesítő táblázatban történik.
6. A vizsgán összesen 150 pont szerezhető. Az egyes vizsgarészek arányát a vizsgaleírás szabályozza, ennek alapján meghatározott az egyes vizsgarészekben a vizsgapontok száma.

A. Vizsgarész	B. Vizsgapont
Olvasott szöveg értése	30
Nyelvhelyesség	30
Hallott szöveg értése	30
Íráskészség	30
<i>Írásbeli összesen</i>	<i>120</i>
Szóbeli	30
<i>Összesen</i>	150

A III. vizsgarész kivételével a feladatpontok megegyeznek a vizsgapontokkal. A III. vizsgarész (Hallott szöveg értése) vizsgapontjainak kiszámításához használja az Értékelési útmutatóban található átszámítási táblázatot!

I. OLVASOTT SZÖVEG ÉRTÉSE**Részletes útmutató****1. feladat**

- 0- A
- 1.- G
- 2.- D
- 3.- E
- 4.- C
- 5.- B
- 6.- K
- 7.- F
- 8.- H
- 9.- I
- 10.- J

2. feladat

- 11. Principalul material.
- 12. De om, de intenția și priceperea lui.
- 13. Cu mult simț artistic.
- 14. Prin bogăția în păduri a munților.
- 15. "Codru-i frate cu românul"
- 16. Este simbolul simetriei și al formei perfecte, este și simbolul duratei.
- 17. Multe serbări și petreceri.
- 18. Multe momente ale vieții românești
- 19. Spre a fi ocrotit de acesta și ferit de rele.
- 20. Se făcea în prezența părinților sau a rudelor.

3. feladat

- 21. - F
- 22. - F
- 23. - F
- 24. - A
- 25. - F
- 26. - A
- 27. - A
- 28. - F
- 29. - A
- 30. - F

II. NYELVHELYESSÉG

A helyesírási hibával leírt szavak nem fogadhatók el. Minden feladatban csak egy megoldás értékelhető. Variációk megadásakor nem jár pont, még akkor sem, ha közöttük van a jó megoldás.

Részletes útmutató

. feladat

- (0) să nu mă lași
- (1) să-mi faci
- (2) Să nu zici
- (3) să poți!...
- (4) să te sui
- (5) să mergem
- (6) să-i vorbești
- (7) Să-l persecute
- (8) Să-i zdrobească
- (9) să se prăpărească...
- (10) să-i dea

2. gyakorlat

- 0 - ne dădea
- 11. - trebuia
- 12. -avea
- 13.- învățam
- 14. - luam
- 15.-se silea
- 16.- îl chemam
- 17.- zicea
- 18.- ne culcam
- 19.- spuneam
- 20. - spunea
- 21. - adormeau .

3. feladat

Și câte și câte lucruri care **0 (pe mine) m**-au înfiorat și m-au bucurat! Pe toate **22. (pe ele) le**-am văzut. Totuși nici unul nu **23. (pe mine) m**-a mișcat așa de mult, frate dragă, ca locul – numai locul a rămas – unde odată era școala.

Acolo am intrat în freamătul de copii cu teamă și cu bucurie în întâia dimineață, când **24. (pe mine) m**-a dus tata de mână; acolo era un păr care făcea pere așa de bune, din care Domnu **25. (nouă) ne** dăruia de gustare câte două la începutul fiecărei vacanțe; acolo era curtea unde înălțam iarna uriași de zăpadă, la capul cărora ne suiam cu scara, să **26. (lor) le** punem pipe în gură și cărbuni în locul ochilor; acolo multe lucruri s-au petrecut, prietene, – și, de acolo pornind, simt că iar **27. (pe mine) mă** cuprinde înduioșarea și iar am **28. (ție) să-ți** vorbesc și în această scrisoare de domnu Trandafir.

Era un om bine făcut, puțin chel în vârful capului, cu ochii foarte blajini... Când ne învăța cum să spunem poeziile eroice, vorbea tare și înălța în sus brațul drept; când cântam în cor lovea diapazonul de colțul catedrei, **29. (pe el) îl** ducea la urechea dreaptă și, încruntând puțin din sprâncene, dădea ușor tonul: laaa! – iar băieții răspundeau într-un murmur subțire, și așteptau cu ochii ațintiți la mâna lui,

care dintr-o dată se înălța. Când trebuia citeodată, sîmbăta după-amiază, să **30. (nouă) ne** citească din poveștile lui Creangă, ne privea întîi blînd, cu un zîmbet liniștit, ținînd cartea la piept, în dreptul inimii – și în bănci se făcea o tăcere adîncă, ca într-o biserică.

III. HALLOTT SZÖVEG ÉRTÉSE

Részletes útmutató

1. feladat

1. 1883
2. misterioase nume
3. americană
4. Budapesta – București - Giurgiu
5. pe feribot
6. Orient Express
7. Pacificul
8. 1922 în Germania.
9. 126 km/h
10. 1974

O legendă vie

În 1883, primul tren de o remarcabilă frumusețe avea să-și înceapă cu mare pompă voiajul său în jurul lumii. A lăsat în urmă oameni și epoci felurite, a traversat istoria și și-a continuat călătoria sub cele mai misterioase nume, culminând, însă, sub titulatura de Orient Express. O simplă privire în interior și te întoarce înapoi în epocile în care luxul și opulența îți dictau poziția în societate. Tapiseriile exotice, marochinăriile complicate, mozaicurile meșteșugite și lumina palidă de candelabre ample de cristal ori aramă te transpun într-un ambiant de feerie, recomandat în speță întâlnirilor galante. Autorul de facto al unui asemenea miracol pe șine a fost americanul George Mortimer Pullman, al cărui model a fost urmat în Europa de belgianul George Nagelmackers, care avea să construiască un tren cu un confort și un lux inimaginabile. Marele său avantaj l-a constituit faptul că deținea deja controlul asupra Companiei Internaționale Vagon Lits. Singurele care-i lipseau erau locomotivele de mare calibru, dar și asta s-a rezolvat, astfel încât, în 1883, trenul s-a lansat oficial pe ruta Paris – Strasbourg – München – Viena – Budapesta – București – Giurgiu. De aici, pe feribot, trenul trecea Dunărea în Bulgaria, unde i se atașa o locomotivă austriacă cu aburi, și în 14 ore ajungea la Istanbul. În preajma anului 1900, numărul călătoriilor cu Orient Expressul, cum avea să fie numit de atunci încoace, se înmulțește pe destinațiile Belgrad, Sofia și Istanbul, intrând în concurență strînsă cu Simplon Orient Express, care opera pe Paris – Milano – Veneția – Trieste – Belgrad – Istanbul. Competiția avea, însă, să dispară după 1962, când cel din urmă este înlocuit de Direct Orient Express. 14 ani mai târziu dispăre și acesta din urmă, Orient Expressul nemaivînd practic rival și funcționînd liber pe ruta Paris – Viena.

Una dintre cele mai frumoase locomotive cu abur pentru linie normală din România este „Pacificul”, singura în funcțiune din celebra serie omonimă. A fost fabricată în anul 1922, în Germania, fiind proiectată pentru a tracta trenuri de rang superior pentru călători, la viteza maximă de 126 km/h. Între 1929 și 1938 locomotivele Pacific au remorcat trenurile rapide de lux „Carpați Express”, fiind retrase din circulație în 1974. Impresionantă și impunătoare prin eleganța și gabaritul ei este și locomotiva cu abur 142044, fabricată în 1939 la Reșița, după modelul locomotivei austriece 214. Din punct de vedere tehnic, aceasta poate atinge viteze de 140 km/h, remorcînd trenuri turistice, inclusiv pe cel regal.

2. feladat

11. Fotografiile și poveștile cele mai interesante.
12. În cadrul Salonului Național de Fotografie de Turism.
13. La Târgul Național de Turism 2005.
14. Pe două, fotografii alb-negru și color.
15. Trei, în numerele viitoare.
16. Peisaj, portret, sporturi clasice, sporturi extreme, tradiții...
17. Telefonice.

„Vacanțe & călătorii” va alege în fiecare lună fotografiile și poveștile cele mai interesante, care vor fi publicate în numerele următoare. Fotografiile și textele trimise la redacție nu vor fi restituite. Ele vor fi validate, sortate și arhivate de către “Vacanțe & călătorii”, rămânând în proprietatea editorului, S.C. Editura ARTE SRL, care va deține dreptul exclusiv de utilizare a fotografiilor timp de trei ani de la data concursului.

Cele mai bune fotografii pe hârtie fotografică vor fi selectate de redacția “Vacanțe & călătorii” și expuse, de asemenea, în cadrul Salonului Național de Fotografie de Turism.

Manifestarea va fi lansată, în premieră, la Târgul Național de Turism – TNT 2005, și deschisă tuturor celor pasionați de arta fotografică, fie că sunt fotografi amatori sau profesioniști, indiferent de vârstă, ocupație, statut social, sex sau naționalitate.

Concursul este structurat pe două categorii: fotografii alb-negru și fotografii color, realizate pe hârtie fotografică format minim 13/18, format maxim 20/30. “Vacanțe & călătorii” va acorda câte 3 premii pentru fiecare categorie din concurs, a căror valoare o vom anunța în numerele viitoare.

În ceea ce privește temele sau stilurile fotografice ce pot fi abordate de către participanți, concursul va fi axat pe peisaj, portret, sporturi clasice și sporturi extreme, peșteri, obiceiuri și tradiții, monumente laice și de cult, muzee și case memoriale, hoteluri, moteluri, pensiuni, restaurante, terase, grădini și parcuri, neimpunându-se practic nici o limită, cu condiția ca fotografiile participante să nu promoveze discriminarea etnică sau socială, sexul sau violența.

Fotografiile trebuie să fie originale, realizate de concurenți și să nu mai fi apărut vreodată în mass-media. Orice fotografie sau imagine însușită într-un mod ilegal va fi respinsă din concurs. Organizatorul nu-și asumă răspunderea pentru astfel de fotografii și imagini.

Fotografiile vor fi validate, sortate și arhivate de către “Vacanțe & călătorii”, iar cele rămase în concurs vor fi puse la dispoziția unui juriu stabilit de către organizator. Câștigătorii vor fi contactați telefonic în vederea înmânării premiilor, eveniment ce se va desfășura în cadrul TNT. De asemenea, lista câștigătorilor va fi publicată în mass-media.

Fotografiile trimise la concurs, indiferent dacă au fost respinse, admise și/sau premiate nu se înapoiază expeditorilor/autorilor. Ele rămân în proprietatea S.C. Editura ARTE SRL. Dreptul exclusiv de utilizare a fotografiilor premiate aparține S.C. Editura ARTE SRL, timp de trei ani de la data concursului.

3. feladat

- 18.- F
 19.- A
 20.- F
 21.- F
 22.- A
 23.- A
 24.- F
 25.- A

Notele elevilor ar putea fi comunicate părinților prin sms-uri

Trei informaticieni brașoveni au inventat un program prin care părinții pot afla notele și absențele copiilor fără a merge la școală, plătind în schimb anumite sume pentru a primi mesaje pe telefonul mobil sau scrisori recomandate despre situația școlară a copiilor, transmite corespondentul Mediafax. În schimbul unor sume de bani nu foarte mari, părinții elevilor din învățământul preuniversitar pot primi mesaje pe telefonul mobil sau o scrisoare recomandată despre note, absențe, precum și eventuale sfaturi sau convocări adresate lor de către profesori. “«Înger bun», cum am dorit noi să numim acest program, este un serviciu de supraveghere și asistență socială prin care vrem ca efectul pedagogic să fie prevenția, și nu aspectul coercitiv. Se presupune că relația părinte - copil trebuie să fie una sinceră în privința educației și a rezultatelor pe care elevul le obține în școală”, a explicat unul dintre inventatori. El a adăugat că “Angel” oferă o informare rapidă, eficientă și sigură, o “comunicare în sens invers de la personalul didactic către părinți”.

Átszámítási táblázat

Összesítse a javítás végén az egyes feladatokban elért pontszámokat! Ez a pontszám lesz a dolgozatpont (legfeljebb 25 pont). A következő táblázat segítségével határozhatja meg, hogy az elért dolgozatpontok hány vizsgapontot érnek.

Dolgozatpont	Vizsgapont
25	30
24	29
23	28
22	26
21	25
20	24
19	23
18	22
17	20
16	19
15	18
14	17
13	16

Dolgozatpont	Vizsgapont
12	14
11	13
10	12
9	11
8	10
7	8
6	7
5	6
4	5
3	4
2	2
1	1

V. ÍRÁSKÉSZSÉG

Az írásfeladatok értékelése központilag kidolgozott analitikus skálák segítségével történik. Ez az értékelési eljárás meghatározott értékelési szempontokon, valamint az egyes szempontokhoz tartozó szintleírásokon alapul. Minden írásbeli munkát ezen szempontok segítségével kell értékelni oly módon, hogy a dolgozatot minden egyes értékelési szempontnál újra kell olvasni.

Ezen értékelési eljárás további sajátossága, hogy a szintleírások a nyelvi teljesítményt értékelő szempontoknál nem tartalmaznak hibaszámokra vonatkozó utalásokat, valamint nem osztályozzák előre az egyes hibatípusokat a hibák súlyossága alapján. Ennek oka az, hogy az egyes nyelvi hibák súlyosságát (értelemzavaró vagy nem értelemzavaró hiba) csak az adott szövegkörnyezet figyelembevételével lehet megállapítani.

A javítás alapelvei

1. A dolgozatot akkor is értékelni kell, ha a vizsgázó eltér a megadott szöveghossztól.
2. Félpontok és jutalompontok nem adhatók.
3. Az ismétlődő nyelvhelyességi hibákat csak egyszer kell az értékelésnél figyelembe venni.

Első feladat

Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról:

Értékelési szempontok	Maximális pontszám
Tartalom	5 pont
Formai jegyek és hangnem	2 pont
Szövegalkotás	3 pont
Szókincs, kifejezésmód	5 pont
Nyelvtan, helyesírás	5 pont
Összesen	20 pont
Vizsgapont	10 pont

1. Mivel a két feladat aránya az értékelésben 1/3–2/3, az első feladatnak a pontszámát felelni kell, azaz 10 vizsgapont szerorzhető. Amennyiben a pontszám felezése után kapott összeg fél pontra végződik, felfele kell kerekíteni. Ebben a vizsgarészben tehát nincsen külön átszámítási táblázat.
2. Amennyiben a dolgozat a Tartalom, Szövegalkotás, Szókincs, kifejezésmód vagy a Nyelvtan, helyesírás értékelési szempont alapján 0 pontos, akkor az összpontszám is 0 pont.

A szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemei

A szöveget a mondatok halmazától a kohézió különbözteti meg, amit a szöveget alkotó elemek jelentésének szerves összefüggése és a szerkezeti összekapcsoltság biztosít. A szöveg egységét biztosító jelentés szintű kapcsolatteremtés leggyakoribb eszközei a következők:

- teljesen vagy részben ismétlődő szavak, szó szerkezetek,
- szinonimák,
- a szavak és szó szerkezetek jelentése között lehetséges néhány viszony (ellentét, ok-okozati viszony stb.),

- a mondatok logikai-tartalmi elrendezése (ok-okozat, általános-konkrét stb.).

A mondatok kapcsolódását biztosító nyelvtani, szerkezeti kapcsolóelemek:

- az önálló mondatok közötti kötőszók,
- rámutató szók (különböző névmások, határozószók),
- egyéb nyelvtani viszonyító elemek (igeragozás, középfok stb.).

A Szövegalkotás szempontnál a Tartalom szemponttól függetlenül kell eljárni és csak a tárgyalat szempontok alapján lehet megítélni a dolgozat felépítését és gondolatmenetét.

Szókincs és kifejezésmód

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által használt szókincs a témának, a szituációnak, a szerepnek és a közlési szándéknak,
- megfelel-e a szóhasználat az emelt szintű érettségi vizsga követelményeinek (mennyire változatos).

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Értelemzavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak újraolvasás után érthető, azaz anyanyelvi olvasó csak nehezen vagy egyáltalán nem értené meg a mondanivalót.

A nyelvi hibákat az értékelés során csak egyszer szabad figyelembe venni, azaz a hiba jellegétől függően vagy a Szókincs, kifejezésmód vagy a Nyelvtan, helyesírás szempontnál. Amennyiben például a vizsgázó egy szót nem megfelelően használ (pl. a „príst” ige helyett a „odíst” igét), ezt a hibát csak a Szókincs, kifejezésmód szempontnál lehet értékelni. Ha a vizsgázó egy elöljárószót helytelen vonzattal használ (pl. „s+gen.”), ezt a hibát csak a Nyelvtan, helyesírás szempontnál lehet értékelni.

Azoknál az értelemzavaró hibáknál, amelyek következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelyeknél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó, az egyszeri értékelés elve nem érvényes. Az ilyen típusú hibákat tehát mindkét szempontnál értékelni kell.

E szempont értékelésénél a megszólítás és az elköszönés hibáit is figyelembe kell venni.

Nyelvtan, helyesírás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által létrehozott szöveg a mondattan, az alaktan és a helyesírás normáinak,
- megfelel-e a nyelvhasználat az emelt szintű érettségi vizsga követelményeinek (mennyire változatosak a nyelvtani struktúrák és a mondatszerkesztés).

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. A további részletes útmutatást lásd a Szókincs, kifejezésmód szempontnál.

Javítási jelrendszer

Áttekinthetőbb a javítási jelrendszer, ha az egyes szempontokhoz tartozó jeleket egy-egy oszlopban egymás alá írjuk.

Tartalom

A tartalmi szempontok teljesítését a lap jobb oldalán található sávban jelöljük a szempont sorszámának megadásával:

- ④ (bekarikázott szám) = teljesített tartalmi szempont,
- √3 (hiányjel + szám) = nem tárgyalt vagy nyelvi okból nem érthető tartalmi szempont,
- 2- (szám + mínuszjel) = érintett, de nem megfelelően kifejtett tartalmi szempont.

Amennyiben a vizsgázó egy irányító szempontot a szövegben több helyen tárgyal, a szempont teljesítését az utolsó említés helyénél kell jelölni.

Formai jegyek és hangnem

A formai jegyeket a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a következő betűkkel:

- Dátum = D
- Megszólítás = M
- Köszönés = K
- Aláírás = A

A teljesítés minőségét mutató jelek:

- ⓓ (bekarikázott betű) = az adott formai jegy teljesítése helyes,
- √K (hiányjel + betű) = hiányzik vagy nem elfogadható az adott formai jegy.

Szövegalkotás

A Tartalom szempontnál használt számozás segít e szempont megítélésénél is.

Szókincs, kifejezésmód

A hibákat a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a következő betűkkel:

- L = lexikai hiba,
- ÉL = értelemzavaró lexikai hiba,
- É = értelemzavaró hiba, amely következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelynél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó.

A szövegben használt jelek:

aláhúzás hullámvonallal = lexikai hiba,

~~~~~

aláhúzás hullámvonallal + i = ismétlődő lexikai hiba.

~~~~~ i

Az ismétlődő hibákat nem kell a javító sávban jelölni.

Nyelvtan, helyesírás

A hibákat a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a következő betűkkel:

G = nyelvtani (grammatikai) hiba,

ÉG = értelemzavaró nyelvtani hiba,

É = értelemzavaró hiba, amely következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelynél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó,

H = helyesírási hiba.

A szövegben használt jelek:

aláhúzás = nyelvtani vagy helyesírási hiba,

√ (hiányjel) = hiányzik egy szó,

nyíl = szórendi hiba,

aláhúzás + i = ismétlődő hiba.

Az ismétlődő hibákat nem kell a javító sávban jelölni.

Értékelési skála (emelt szint 1. feladat)

Tartalom

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó öt irányító szempontot dolgozott ki megfelelően.
A vizsgázó a kommunikációs célokat megfelelően valósította meg.	A vizsgázó négy irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a többit pedig csak részben vagy egyáltalán nem.
A vizsgázó a kommunikációs célokat nagyrészt megfelelően valósította meg.	A vizsgázó három irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a többit pedig csak részben vagy egyáltalán nem.
vagy: A vizsgázó két irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, és még legalább egy irányító szempontot tárgyalt részben.
A kommunikációs célokat részben valósította meg.	A vizsgázó csak két irányító szempontot dolgozott ki megfelelően és nem tárgyalta a többi szempontot.
Alapvető kommunikációs célját nem éri el.

Formai jegyek és hangnem

2 pont	1 pont	0 pont
A szöveg formai jegyei teljesen megfelelnek a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és a címzethez való viszonynak.
Van helyes megszólítás, dátum, elköszönés és aláírás.	A szöveg formai jegyei nagyjából megfelelnek a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és a címzethez való viszonynak.
Van helyes megszólítás és aláírás. A dátum és az elköszönés hibás vagy hiányzik.	A szöveg formai jegyei nem felelnek meg a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és a címzethez való viszonynak.
Hiányzik vagy nem helyes a megszólítás és/vagy az aláírás.
vagy: A vizsgázó nem törekedett a levélforma betartására.

Szövegalkotás

3 pont	2 pont	1 pont	0 pont
A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése logikus.
A gondolati tagolás megfelelő: van bevezetés, tárgyalás és befejezés.
A vizsgázó megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit: létrejön a szövegkohézió.
A formai tagolás megfelelő.	A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése nagyrészt logikus.
A vizsgázó törekszik a gondolati tagolásra: van bevezetés vagy befejezés.
A vizsgázó nagyrészt megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit. A mondatok nagyrészt szervesen kapcsolódnak egymáshoz.	A mondanivaló nem mindenütt logikus elrendezésű.
A vizsgázó nem törekszik a gondolati tagolásra: hiányzik a bevezetés és a befejezés.
Az írásmű még szövegnek tekinthető, bár a mondatok több helyen nem kapcsolódnak egymáshoz.	Nem jött létre szöveg.
A mondanivaló nem logikus elrendezésű, a gondolatok esetlegesen követik egymást.
Az írásmű tagolatlan és áttekinthetetlen, túlnyomórészt izolált mondatok halmazából áll.

Szókincs, kifejezőmód

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő változatos szókincs jellemzi.
Az előforduló kisebb lexikai pontatlanságok nem nehezítik a megértést.	A szöveget nagyrészt a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi.
A vizsgázó törekszik a változatos szóhasználatra.
A szóhasználat néhány helyen nem megfelelő, ez azonban alig nehezíti a megértést.	A szöveg szókincse egyszerű. Sok a szóismétlés.
A szóhasználat többször nem megfelelő. A hibák néhány helyen nehezítik a megértést.	A szövegben felhasznált szókincs szegényes.
A nem megfelelő szóhasználat több helyen jelentősen nehezíti és/vagy akadályozza a megértést.

Nyelvtan, helyesírás

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó változatos nyelvtani struktúrákat használ, valamint mondatszerkesztése is változatos.
A szöveg hibátlan vagy csak kevés, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hiba található benne.	A vizsgázó törekszik a változatos nyelvtani struktúrák használatára és a változatos mondatszerkesztésre.
A szövegben több, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hiba és/vagy néhány, a szöveg megértését nehezítő hiba található.	A vizsgázó egyszerű nyelvtani struktúrákat használ és/vagy mondatszerkesztése nem kellően változatos.
Rendszerszerű hibákat ejt.
A szövegben sok hiba van, a hibák többször nehezítik a megértést.	A szöveget a szintnek nem megfelelő, túlságosan egyszerű nyelvtani struktúrák és igénytelen mondatszerkesztés jellemzi.
A szövegben sok, a szöveg megértését jelentősen nehezítő és/vagy akadályozó hiba található.

Második feladat

Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról:

Értékelési szempontok	Maximális pontszám
Tartalom	5 pont
Szövegalkotás	5 pont
Szókincs, kifejezésmód	5 pont
Nyelvtan, helyesírás	5 pont
Összesen	20 pont
Vizsgapont	20 pont

Amennyiben a dolgozat bármelyik értékelési szempont alapján 0 pontos, akkor az összpontszám is 0 pont.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

Tartalom

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- hány irányító szempontra tért ki és milyen mélységben tárgyalta azokat,
- megfelelően kifejtette és indokolta-e véleményét.

A témakifejtés során a vizsgázónak a megadott témát tágabb kontextusba kell helyeznie, továbbá ki kell fejtenie, és érvekkel alá kell támasztania véleményét (valamelyik irányító szempont kapcsán). A vizsgázónak mind a négy irányító szempontra ki kell térnie dolgozatában. Egy irányító szempont tárgyalása akkor tekinthető megfelelően részletesnek, ha a vizsgázó legalább két gondolatot fogalmaz meg hozzá. Amennyiben a vizsgázó szó szerint átvesz egy vagy több mondatot a gondolati segítséget nyújtó segédanyagból, a lemásolt rész nem vehető figyelembe az adott irányító szempont értékelésekor. Egy szinten belül (4–3 vagy 2–1) az irányító szempontok kifejtésének részletessége értékelhető.

Ha egy irányító szempont tárgyalása nyelvi okokból nem érthető, azt a Tartalom szempontnál úgy kell értékelni, mintha a vizsgázó nem tért volna ki rá, azaz az irányító szempont kifejtése nem megfelelő. Ezt a hibát figyelembe kell venni a nyelvi teljesítmény értékelésekor is, azaz a hiba jellegétől függően a Szókincs, kifejezésmód vagy a Nyelvtan, helyesírás szempontoknál.

Szövegalkotás

Az emelt szint első feladatánál található részletes útmutatás érvényes ennél a feladatnál is. Azonban a 4–3 és a 2–1 pontos sávoknál a formailag nem megfelelően tagolt szövegeket az alacsonyabb pontszámmal kell értékelni. Ez nem jelenti azonban azt, hogy a formailag tagolt, de kevésbé logikus felépítésű szövegek nem értékelhetők az alacsonyabb pontszámmal.

Szókincs és kifejezőmód

A részletes útmutatást lásd az emelt szint első feladatánál.

Nyelvtan, helyesírás

A részletes útmutatást lásd az emelt szint első feladatánál.

Javítási jelrendszer

Lásd az emelt szint első feladatánál.

Értékelési skála (emelt szint 2. feladat)**Tartalom**

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó négy irányító szempont kifejtésével részletesen és megfelelő mélységben dolgozta ki a témát. Minden irányító szemponthoz két gondolatot fogalmazott meg.

Részletesen kifejtette, és érvekkel megfelelően alátámasztotta véleményét. | A vizsgázó három irányító szempontot megfelelő mélységben dolgozott ki, azaz két gondolatot írt hozzájuk. A negyedik szempontot csak részben, vagy egyáltalán nem tárgyalta.

A vizsgázó törekedett arra, hogy részletesen kifejtse, és érvekkel alátámassza véleményét. | A vizsgázó két irányító szempontot dolgozott ki részletesen (két-két gondolatot fogalmazott meg) vagy négy, illetve három irányító szempontot tárgyalt részben (egy gondolatot írt hozzájuk).

A vizsgázó nem fejtette ki részletesen véleményét, alig érvelt. | A vizsgázó csak egy irányító szempontot dolgozott ki részletesen (két gondolatot fogalmazott meg hozzá), vagy csak két irányító szempontot tárgyalt részben (egy-egy gondolatot fogalmazott meg).

A vizsgázó nem fejtette ki megfelelően véleményét. |

Szövegalkotás

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveg felépítése, az irányító szempontok és az ezekhez kapcsolódó gondolatok elrendezése logikus.
A gondolati tagolás megfelelő.
A vizsgázó megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit: létrejön a szövegkohézió.
A szöveg formai tagolása megfelelő.	A szöveg felépítése, az irányító szempontok és az ezekhez kapcsolódó gondolatok elrendezése nagyrészt logikus.
A vizsgázó törekszik a gondolati tagolásra.
A vizsgázó nagyrészt megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit. A mondatok nagyrészt szervesen kapcsolódnak egymáshoz.
Amennyiben a szöveg formailag nem megfelelően tagolt, az alacsonyabb pontszámot kell adni.	A mondanivaló nem mindenütt logikus elrendezésű. Sok a gondolati ismétlés.
A vizsgázó nem törekszik a gondolati tagolásra.
Az írásmű még szövegnek tekinthető, bár a mondatok több helyen nem kapcsolódnak egymáshoz.
Amennyiben a szöveg formailag nem megfelelően tagolt, az alacsonyabb pontszámot kell adni.	Nem jött létre szöveg.
A mondanivaló nem logikus elrendezésű, a gondolatok esetlegesen követik egymást.
Az írásmű tagolatlan és áttekinthetetlen, túlnyomórészt izolált mondatok halmazából áll.

Szókincs, kifejezésmód

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő változatos szókincs jellemzi. Az előforduló kisebb lexikai pontatlanságok nem nehezítik a megértést.	A szöveget nagyrészt a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi. A vizsgázó törekszik a változatos szóhasználatra.
A szóhasználat néhány helyen nem megfelelő, ez azonban alig nehezíti a megértést.	A szöveg szókincese egyszerű. Sok a szóismétlés.
A szóhasználat többször nem megfelelő. A hibák néhány helyen nehezítik a megértést.	A szövegben felhasznált szókincs szegényes.
A nem megfelelő szóhasználat több helyen jelentősen nehezíti és/vagy akadályozza a megértést.

Nyelvtan, helyesírás

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó változatos nyelvtani struktúrákat használ, valamint mondat szerkesztése is változatos.
A szöveg hibátlan vagy csak kevés, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hiba található benne. | A vizsgázó törekszik a változatos nyelvtani struktúrák használatára és a változatos mondat szerkesztésre.

A szövegben több, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hiba és/vagy néhány, a szöveg megértését nehezítő hiba található. | A vizsgázó egyszerű nyelvtani struktúrákat használ és/vagy mondat szerkesztése nem teljesen változatos.
Rendszerszerű hibákat ejt.
A szövegben sok hiba van, és/vagy a hibák többször nehezítik a megértést. | A szöveget a szintnek nem megfelelő, túlságosan egyszerű nyelvtani struktúrák és igénytelen mondat szerkesztés jellemzi.
A szövegben sok, a szöveg megértését jelentősen nehezítő és/vagy akadályozó hiba található. |

